

Puitpõrandad

EHITAMINE JA VIIMISTLEMINE

2	AJALUGU
3	PÕRANDATE EHITAMINE
6	RESTAUREERIMINE
6	Laudpõrand
9	Parkettpõrand
12	LISAMATERJALID

Ajalugu

Keskaja linnamajades oli põrand kaetud kiviplaatiledega või kirvega tahatud kisklaudadega, varasemast ajast pärineb tambitud savist ja mullast põrand. Hiljemalt 17. sajandil hakati ka Eestis kasutama saagi, mis võimaldas valmistada nüüdisaegse väljanägemisega laudpõrandaid. Linnas ja mõisate ehitusel kasutati laudade lõikamiseks suursaagi (kahemehesaagi) juba 17. sajandil, laiemalt võeti see kasutusele siiski alles 19. sajandi keskel.

Esimesed käsitsi hõõveldatud põrandalauad olid täiskantsed laiad plangud. Laudu ühendati omavahel puupunnidega, mille tarvis olid laudade külgedesse puuritud augud. Saeveskite ja hõõvelmasinate levikuga 19. sajandil tulid kasutusele punnitud lauad (laudade servades olevate sulundisoonte ja -keelte abil ühendatavad lauad).

Laudpõrandaid tehti valdavalt okaspuust, enim kasutati mändi. Vanemad põrandalauad on sageli laiad (kuni 40 cm), 19. sajandi lõpus oli tavaline u 20 cm, samas kui 1930. aastatel kohtas tihti juba u 10 cm laiusi laudu. Laudpõrandate kõrval võeti

mõisates ja uhkemates linnamajades 19. sajandil kasutusele puitparkettpõrandad. Eriti populaarseks muutusid lehtpuust valmistatud parkettpõrandad linnamajades 1920.–1930. aastatel. Laudpõrandaid ja puitparketti kasutati ka nõukogude perioodil, kuid järjest enam ilmus nende kõrvale moodsaid sünteetilisi alternatiive.

Põrandate ehitamine

Madala vundamendiga talumajade puitpõranda talad asetati sageli otse kividest, kruusast või liivast tehtud alusele ning nende vahed täideti kuiva liivaga. Sellise konstruktsiooni puhul oli märgumise puhul puidumädanik kerge tekkima, kuna puudus põrandaalune ventilatsioon. 20. sajandi algul hakkasid levima kividele, postidele ja alusmüüri servadele toetatud taladega põrandad, kus põranda alla jäi ca 20–50 cm õhuruumi, mida sai vundamenti tehtud avade (kutsuti ka õhumulkudeks) kaudu tuulutada. Tuulutusavad külmematel kuudel suleti, et vältida soojuskadu ja külmi põrandaid.

Traditsiooniliste põrandate ehitamisel asetati talade vahele kõigepealt muldlae kilbid, mis toetati servadega talade külge naelutatud liistudele. Kilbid kaeti pealt papiga või savikihiga, millele omakorda asetati 10–15 cm paksune täidisekiht. Korrustevaheliste vahelagede täidisena soovitati helikindluse saavutamiseks raskemaid täidismaterjale: liiva, savi, räbu või läbikuumutatud pinnast. Keldri- ja pööninguvahelae täidis pidi olema soojapidav, mistõttu siin soovitati kasutada kergeid ja soojapidavaid materjale, näiteks saepuru koos lubja või kipsiga. Põrandalauad naelutati kas vahetult põranda- või laetaladele või taladele toetatud laagidele ehk aluslaudadele. Eesti Vabariigi ajast kujunes heaks ehitustavaks arusaam, et puitmaterjal peaks pinnasest asuma vähemalt poole meetri kõrgusel, mistõttu pinnasele toetatud tuulutuseta põrandaid enam ei soositud.

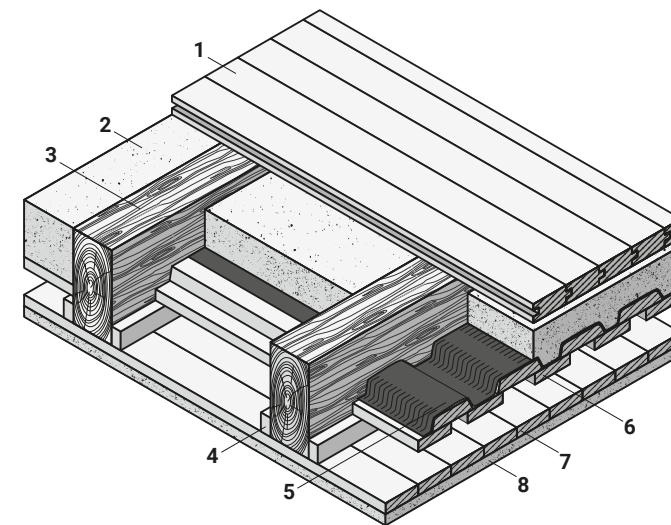
Tuulutatavate põrandate puhul esines siiski probleeme. Esimene neist oli tuulutusavade aastaringselt suletuks jätmine. Küttekulu vähendamiseks ja põranda soojana hoidmiseks suleti külmadel perioodidel tuulutusavad tavapäraselt kas telliste, luukide või muude käepäraste vahenditega. Ajapikku hakkas aga ununema kas tuulutuse taasavamine või üleüldse arusaam põrandaaluse tuulutamise vajalikkusest. Samuti on hilisem probleem tuulutusavade kinni renoveerimine sokli parandus- või soojustustööde käigus. Ühtlasi tekitab probleeme tüüpiline pinnase tõus hoone ümber eriti tiheasustusega piirkondades tänavatega piirnevate hoonete puhul. Sellistel puhkudel on tänapäeval võimalik kasutada näiteks ventilatsioonitoru, mille läbimõõt ei pruugi aga vanematel ega ka tänapäevastel lahendustel tagada piisavat õhuvoolu, et põrandat korralikult tuulutada. Korrektne ei ole ka tuulutusava osaliselt pinnasesse jätmine, kuna selgi juhul ei pruugi piisav õhuvool olla tagatud ja sadevesi pääseb tuulutusavasse. Tüüpiline probleem on ka tuulutusavade ebapiisav õhuvool. Sageli on ajaloolised tuulutusavad juba algselt projekteeritud liiga väikestena ja tihti kaetakse need renoveerimise käigus tänapäevaste metallist ventilatsioonirestidega, mis lasevad vähem õhku läbi kui näiteks ajaloolised metallvõrgud, mida näriliste kaitseks ventilatsiooniavade ette paigutati.

Põrandaaluse tuulutuse sulgemine tõstab niiskustaset puitpõranda all, mis koostöös madala temperatuuriga loob soodsad tingimused suhtelise niiskuse tõusule ja biokahjustuste tekkele. Biokahjustused võivad avalduda hallituse, puidumädaniku või halvimal juhul majavammina, mis kahjustavad nii majaelanike tervist kui ka põrandatalade kandevõimet.

Tänapäevased ehitusfüüsikalised teadmised kinnitavad vajadust puitpõrandate tuulutamise järele. Tuulutuse põhimõtete puhul on aga seisukoht muutunud. Põrandaalune ruum on suvekuudel üldjuhul jahedam kui välisõhk, mistõttu niiske õhu sattumisel tuulutatavasse ruumi võib suhteline niiskus põranda all hakata tõusma. Kõrge suhteline niiskus aga kõrgendab niiskuskahjustuste tekke riski. Seetõttu tasuks just suvel vältida niiske välisõhu juhtimist põranda alla ning põhiline tuulutusperiood peaks olema hoopis jahedamal ja kuivemal talveajal vastupidiselt traditsioonilisele tuulutamise praktikale, kus avasid hoiti lahti soojal ja niiskel ajal ning suleti külmal ja kuival ajal.

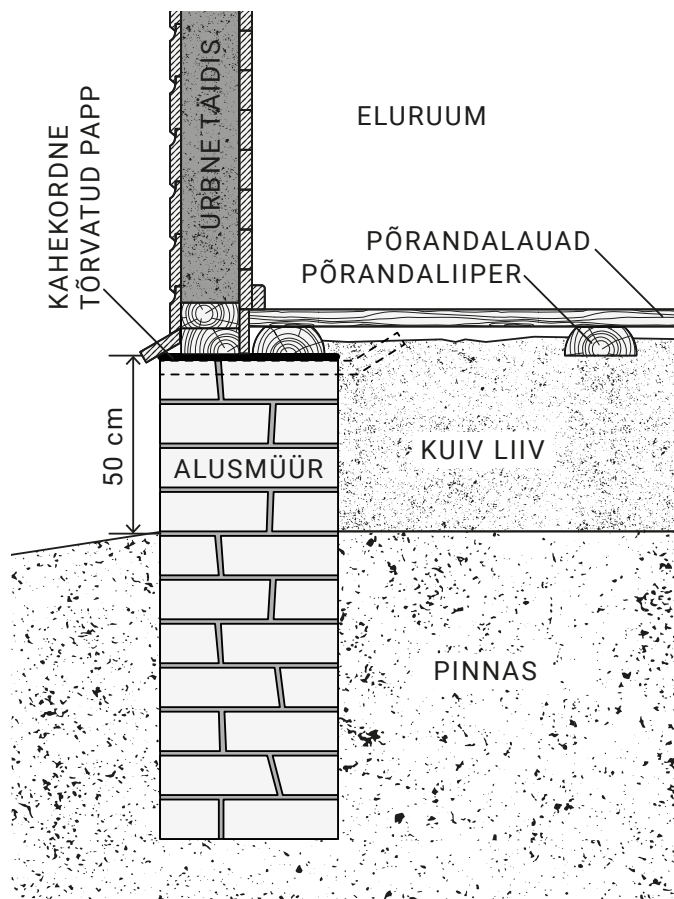
Kokkuvõttes on puitpõrandate puhul kõige ohutum tuulutusrežiim pidevalt toimiv põrandaalune ventilatsioon. Vähim, mida selle jaoks teha, on tuulutusavade aasta ringi avatuna ja puhtana hoidmine. Lisaks oleks soovitatav puhastada põrandaalune ruum aastatega kogunenud bioloogilisest materjalist ja lisada avale võre näriliste vastu. Võimaluse korral tasuks rajada ka variant tõhustada suvist põrandaalust tuulutust sundventilatsiooniga ja katta pinnas niiskustõkkega. Kui põranda all tagada aastaringne tuulutus, tuleb majaelanikel arvestada ka põrandapinna madalama temperatuuriga. Seetõttu oleks vajalik põrandatalade vaheline ruum soojustada puitkonstruktsioonidele sobiva soojustusmaterjaliga (mineraalvill, tselluvill vms).

Soklisse rajatavate tuulutusavade minimaalne suurus tänapäevaste ehitusfüüsikaliste standardite järgi on 150 cm² ja maksimumsamm 6 m. Sealjuures peab tuulutusava alaserv jääma maapinnast vähemalt 15 cm kõrgusele ning taimed ega muu ei tohi seda varjata. Uusehituse põrandaaluse õhkvahe kõrgus peab olema vähemalt 80 cm.

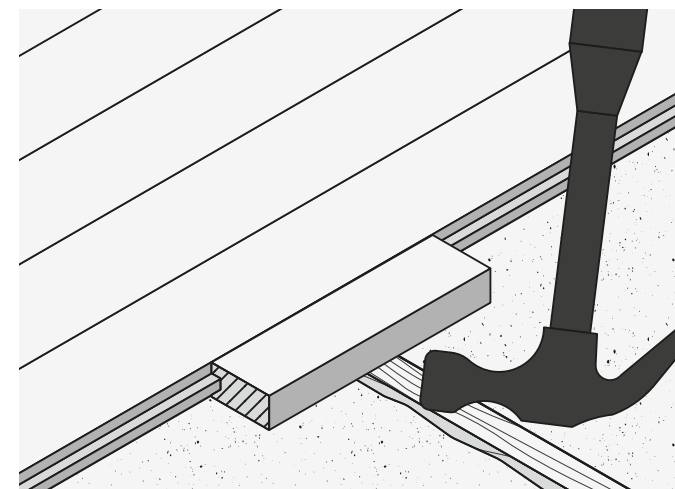
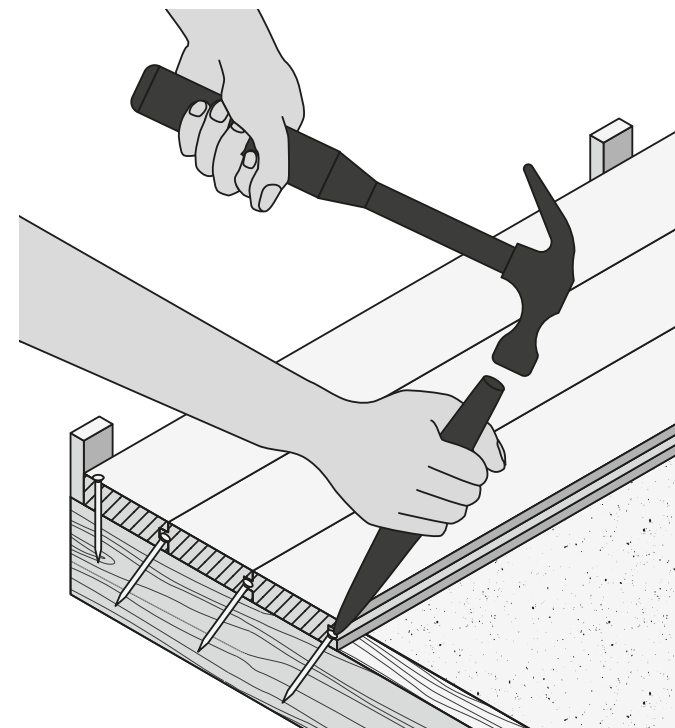
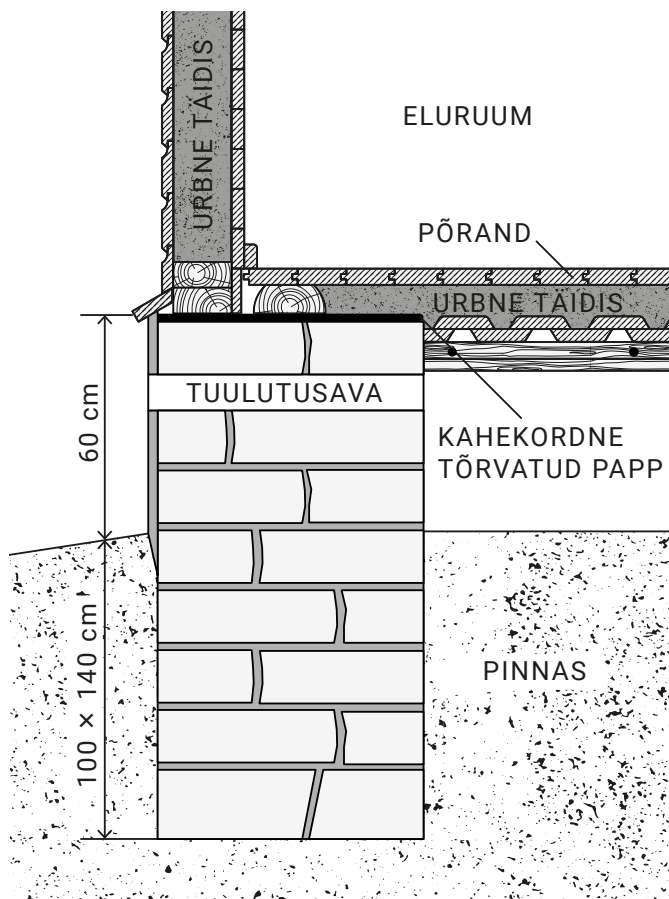

1 hõõveldatud põrandalaudis 35–50 mm	5 papp
2 täidis	6 mullalagi 25 mm
3 tala	7 krohvilagi 25 mm
4 mullalae liist 40 × 50 mm	8 krohv 20 mm

Tüüpne vahelae lahendus.

Keldrita elamute vahelagede ja põrandate lahendusi.

Põrandalaudade paigaldamine. Naelad löödi punni sisse 45-kraadise nurga all, pressides laudu kiiludega üksteise vastu. Vahel laotati põrandalauad lahtiselt põrandale ja ruumi kasutati kuni paar aastat enne kui lõplikult ruumiõhuga kohanenud lauad laagidele kinni löödi.

Restaureerimine

Vana puitpõrand väärib säilitamist, kuna selle tegemiseks valitud puit on kõrge kvaliteediga. Õigete võtete kasutamisega on võimalik taastada põranda endine välimus ja säilitada ruumi algupärane ilme.

Mõningatel juhtudel võib põrand vajada ülesvõtmist, põhjuseid võib olla mitu: põranda halb olukord, talade pehastumine, uute kommunikatsioonide paigaldamine, ruumijaotuse muutmine, kandekonstruktsioonide tugevdamine, põranda soojustamine, kulunud käiguteede uuendamine jne. Kõigi loetletud tööde puhul on võimalik vanad põrandalauad, või vähemalt osa neist, võtta uuesti kasutusele. Ka vana parketti saab enamikul juhtudest uuesti kasutada, nii et pärast aluspõranda remonti saab vana ja väärrika põrandakatte oma kohale tagasi paigaldada. Põranda seisukorda tasub kahtluse korral kutsuda hindama asjatundja.

LAUDPÕRAND

Põranda ülesvõtmist alustatakse põrandaliistude eemaldamisega, sealjuures tuleb jälgida, et liistu ja tapeedikihhi alla ei oleks peidetud elektrikaableid. Nende olemasolul tuleb vanad juhtmed eelnevalt eemaldada. Põrandaliistud on vanades hoonetes naelutatud põranda või seina külge ning lugematud värvikihid on liistud põranda külge tugevalt kinni kleepinud. Et liistu põranda küljest tervelt kätte saada, peab selle eemaldamisel olema hoolikas.

Tähelepanu tuleb pöörata ka põrandaliistudele, mis võivad olla ruumis dekoorielementideks. Vajadusel tuleb liistud põranda remontimisel ettevaatlikult eemaldada, et neid oleks hiljem võimalik uuesti kasutada. Foto: R. Soodla

Pärast põrandaliistude eemaldamist tuleb välja selgitada kummal pool seina on lõpetatud põranda naelutamine. Sellele viitab poolik laud seina ääres ja just sealt tuleb alustada põranda ülesvõtmist. Et laua punnid ja sooned ei puruneks, tuleb madalate kiilude abil mitut lauda korraga kergitada, kuni õnnestub äärmise laua naelad laagist välja tõmmata ja laud eemaldada. Kõik üles võetud lauad nummerdatakse, et neid oleks pärast võimalik oma vanale kohale tagasi panna. Arvestama peab sellega, et mõni laud läheb ikka katki. Kui varuda asenduslaudu, tuleks võtta mõni laud rohkem.

Asenduslaudade valimisel tuleb eelistada võimalikult sarnase kvaliteediga vana puitu, sest see ei „mängi“ enam ja vana puidu toon sobib ülejäänud põrandaga paremini.

Värvi eemaldamine

Vanad laudpõrandad on kaetud enamasti lugematu hulga värvikihtidega. Kui tegemist on mälestisega, tuleb enne restaureerimise alustamist uurida ka põrandate viimistlust, et selgitada välja algupärane ilme. Võib selguda, et põrandalauad olid algselt aaderdatud ehk maalitud väärispuitu imiteeriva mustriga. Sellisel juhul tuleb kaaluda algse viimistluse säilitamise ja taastamise võimalusi. Kui väärtuslikke viimistluskihte välja ei tule, võib hakata mõtlema värvi eemaldamise võimalustele.

Värvi eemaldamisel tuleb silmas pidada, et algne värv võib sisaldada mürgiseid aineid, seega tuleb kasutada kõiki ettevaatusabinõusid.

Toreda üllatusena võib vanade värvikihtide alt tulla nähtavale aaderdus ehk väärispuitu imiteeriv muster. Foto: R. Soodla

Kuummeetod

Vana lahtise värvi saab laudadelt maha lükata kaabitsa või pahtlilabidaga. Tugevalt kinni oleva värvi eemaldamiseks tuleb seda eelnevalt kuumapuhuri või infrapuna toimel töötava aparaadiga (*Speedheater*) soojendada ja seejärel maha kraapida. Samal moel vajab pehmendamist ka lauavahedesse olev kitt. Puhuri kasutamisel tuleb olla ettevaatlik ja puhuri töökuumus parajaks reguleerida, et puidupind ei söestuks. Samuti tuleb jälgida, et kuumapuhurist aeg-ajalt välja lendavad sädemed ei süütaks remondiprahti ja tolmu põrandalauade vahel.

Kuumaõhupüstol on üks variante, millega vana värvi põrandalt eemaldada. Foto: R. Soodla

Kuna värvi kuumutamisel eralduvad gaasid on mürgised, siis tuleks seda tööd teha hästi ventileeritavas ruumis, kasutades kaitsevahendeid (prillid, respiraator jm). Vältida tuleks värvi eemaldamist keemiliste värvieemaldusvahenditega, kuna reeglina imuvad need aluspinda, tehes hilisema viimistlemise keerukaks. Värvikihtide pehmen-damiseks ja eemaldamiseks on kasutatud ka nitrolahustit, mis aurustub pärast kasutamist. Töö on väga mürgine, kuid spetsiaalsete vahenditega võimalik. Tulemuseks on puhastatud ja lihvimistega rikkumata ajalooline põrandapind.

Infrapunakiirguse toimel töötav värvi põrandalt värvieemaldaja pakub kuumaõhupüstolile alternatiivi. Foto: R. Soodla

Põrandalt värvi või konaruste eemaldamiseks kasutatakse lihvmasinaid. Pildil trummellihvija.
Foto: Säästvad Ehituslahendused

Hööveldamine ja lihvimine

Tugevalt kõmmeldunud ehk kõveraks kuivanud laudadega põrandat võib enne lihvimist õhukese laastuga elektrihöövliga hööveldada. Tähelepanelik tuleb olla oksakohtadel, kust tükid kipuvad välja lendama.

Ajalooliste hoonete põrandate, lävepakkude ja trepiastmete kulunud välimus on omaette väärtus, mis jutustab nii mõndagi hoone ajaloost. Seetõttu tuleb olla pindade hööveldamisel ettevaatlik, täiesti sile põrand muudab ruumi steriilseks ja hingetuks.

Värvi on võimalik eemaldada ka lihvimise abil. Enne hööveldamist ja lihvimist peavad kõik naelapead olema löödud 5 mm sügavusele laua sisse, sest väljaulatuvad naelad võivad vigastada höövlit või lihvimistrumlit ja nürivad lihvpaperit.

Lihvimist võib teha nii käsitsi (lihvpaperi või nn karukeele nuustiku abil) kui ka masinaga. Lihvimismasina valimisel peab teadma, millist tulemust soovitakse. Kui soovitakse säilitada laudade vanu kumerusi, tuleks lihvida käsitsi või valida väike käsilihvija.

Lihvimiseks kasutatakse lint- ja trummellihvijat, alustada tuleks 40-sest liivapaberist, kui paksu kihti ei eemaldata, siis sobib paber karedusega 60 või 80. Värvi eemaldamiseks kasutada trummellihvijat (paber 60, kord-korralt minna üle peenemateralisemale paberile). Seinaäärte puhastamiseks kasutatakse väikese kettaga servalihvijat. Liivapaperi jämeduse valikul tuleb

arvestada nii viimistluskihtide arvu, põrandat seisukorda kui ka puiduliigile omast tugevust (okaspuud on pehmemad, lehtpuud kõvemad).

Viimistlemiseks ettevalmistav esimene ja teine lihvimine tuleb teha kareda liivapaberiga puusüü suhtes diagonaalis mõlemas suunas. Järgmine lihvimine teha peaaegu piki puusüüd paberiga, mille teralisus on eelmisest peenem. Viimane lihvimine teha otse piki puusüüd kõige peenema struktuuriga paberiga.

Pärast viimast lihvimist eemaldatakse tolmu hoolikalt tolmuimejaga, lisaks sellele on soovitatav põrand niiske lapiga puhtaks pesta.

Kittimine

Kui põrand vajab kohati väiksemaid puiduparandusi, tuleks selleks kasutada linaõlikitti. Juhul kui põrandat kavatakse värvida, täidetakse praod ja süvendatult löödud naelapead linaõlikitiga pärast kruntimist. Sellega välditakse linaõli intensiivset imendumist kitist puitu. Linaõlikiti kõrval on puiduparandusteks kasutatud ka puidutolmu ja liimi segu, mille eeliseks on kuivamiskiirus. Kui põrandat kavatakse õlitada või seebitada, võib väiksemad parandused teha sobivas toonis puupahtliga (lihvimistolm ja sidevaik pahtlile).

Üle 5 mm laiused praod on otstarbekas täita sobiva kujuga puitliistudega, tasandada höövliga ja lihvida.

Liivapaperit valides tuleks alustada karedamast ja lõpetada peeneteralistega. Foto: Säästvad Ehituslahendused

PARKETTPÕRAND

Parketitüüpideks on lipp- ja kilpparkett, millest esimene koosneb üksikute puitlippidest, kuid teise puhul on üksikud lipid kleebitud kokku eri kuju ja mõõtmetega kilpideks. Parketialune põrand tehti vanasti hõõveldamata laudadest (paksus vähemalt 35 mm ja laius mitte üle 120 mm). Lauad naelutati laagidele kuni 5 mm vahedega.

Põranda üksikute kohtade remontimisel on otstarbekas lipid esmalt nummerdada ja alles siis eemaldada. Eemaldatud lipid puhastatakse mustusest, eemaldatakse naelad ning sorteeritakse. Kahjustatud lippide asemele valmistatakse uued, kuid väikese töötlusvaruga laiuses 1–2 mm. Need sobitatakse esmalt lahtiselt kohale ja alles siis naelutatakse tavalisel viisil. Viimased asendatavad lipid, mida pole võimalik soonest kinni naelutada, paigaldatakse kohale liimi abil ilma sulundita.

Põranda sees on üksikut vigastatud lippi võimalik taastada, kui eemaldada käsifreesiga täielikult lipi pealispind ja liimida selle asemele uus pealiskiht. Pärast liimi kivistumist lihvitakse lipp põrandaga tasa.

Parkettpõrand on harilikult lakitud, mis tähendab, et viimistluskiht on õhem ja selle maha lihvimine lihtsam.

Täpsemat teavet parkettpõrandate ajaloo, restaureerimise ja hoolduse kohta leidub parkettpõrandate infolehel.

Kalasabamustris laotud lipp-parkett. Foto: K. Matteus

Viimistlemine ja hooldus

Traditsiooniliselt on põrandaid värvitud linaõlivärvidega ning värvimata põrandaid pleegitatud, seebitatud ja õlitatud. Aja jooksul on sünteetilised värvid, lakid, õlid ja vahad need meetodid välja tõrjunud. Parkettpõrandaid harilikult lakitakse, õlitatakse või vahatatakse, et puidumuster jääks nähtavale.

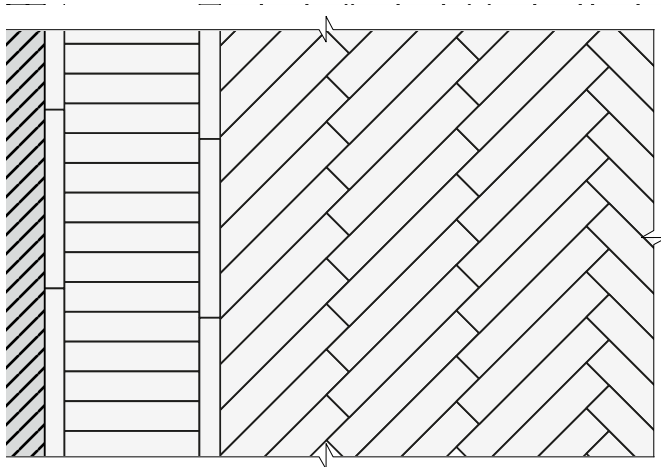

Esinduslikest hoonetest võib leida dekoratiivse mustriga parkettpõrandaid. Foto: K. Matteus

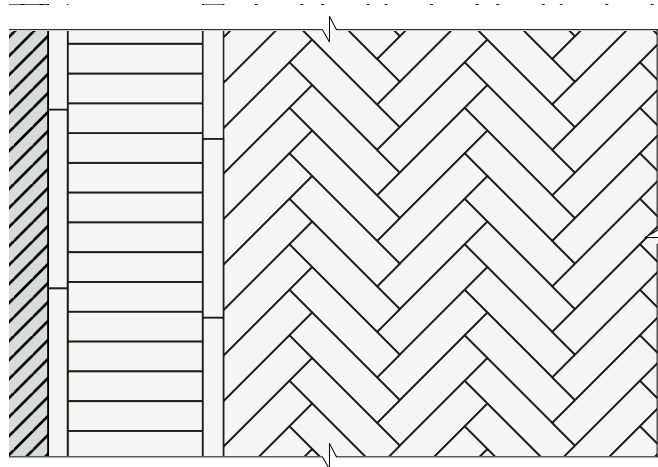
Seebitamine ja pleegitamine

Kõige vanemaks laudpõrandate hooldusviisiks on olnud seebitamine ehk küürimine eri pesuvahenditega: liivaga, tuhaleelisega, lubjaga, seebiga. Põranda seebitamisel muutub põrandat kattev kaitsekiht pärast iga seebitamist järjest tugevamaks.

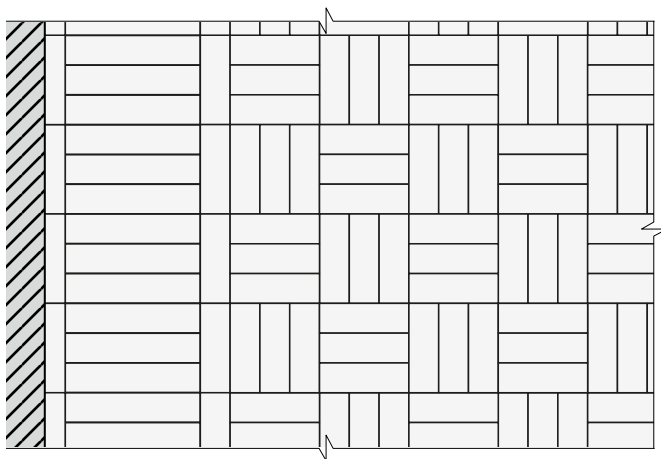
Seebitatakse harjaga puidukiu pikisuunas külma veega, millesse on lisatud vedelat rohelist seepi, linaõliseepi või spetsiaalset põrandaseepi 4–5 dl

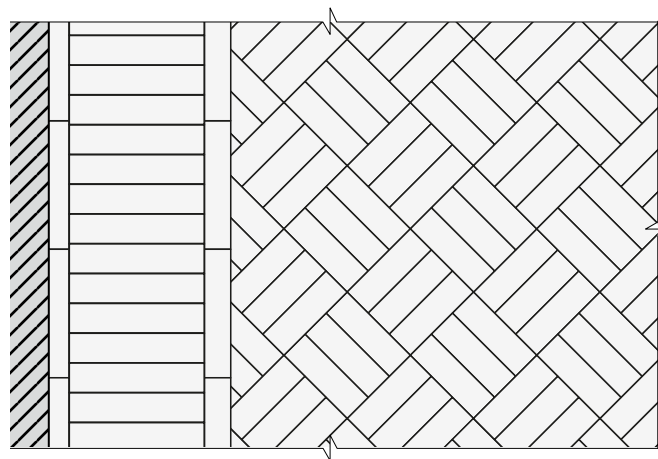
Diagonaalmuster

Kalasabamuster

Ristpunutis

Diagonaalpunutis

10 liitri vee kohta. Seebi ja vee segu hõõrutakse kas lapi, mopi või harjaga põrandalaudadesse. Liigne vesi tuleb pärast küürimist põrandalt kuiva lapiga eemaldada.

Igapäevasel põrandapesul tuleks kasutada ainult spetsiaalset põrandaseepi. Tavalised nüüdisaegsed pesuvahendid sisaldavad aineid, mis eemaldavad lisaks mustusele ka kaitsva kihi. Põrandaseep peseb mustuse, kuid ei eemalda õli, vaid hoopis toidab seda.

Värvimine

Ajalooliselt on laudpõrandaid peamiselt värvitud, kuna see kaitses puitu ning tagas pinna hõlpsa hoolduse ja puhastamise. Värvida tuleks kindlasti linaõlivärviga (tugevama pinna saamiseks segada värvi hulka naturaalselt linaõlist valmistatud paadilakki ca 25% sõltuvalt soovitatavast värvi tugevus- ja läikeastmest). Värv kasutades tuleb arvestada, et kütteperioodide vaheldumine ja sellest tulenev puidu niiskusesisalduse suur erinevus toob varem või hiljem laudadevahelised praod nähtavale.

Õlitamine ja vahatamine

Viimastel aastatel on väga levinud põrandate õlitamine ja vahatamine, mis toob nähtavale ja rõhutab puidusüü ilu. Pind jääb sile ja ilma märgatava kattekihita, mistõttu on jala all erinevalt värvitud põrandast mõnus soe.

Et õli saaks tungida sügavamale puitu, võib puidupoorid eelnevalt leelisega avada, seda võib kasutada ka seebitamise eeltööna. Leelis aitab ka puidu kolletumise vastu. Kui soovitakse muuta põranda tooni, võib õli eelnevalt looduslike pigmentidega toonida.

Õlitatav põrand peab olema puhas ja kuiv, eelnev viimistlus hoolikalt eemaldatud. Õli kantakse põrandale võimalikult ühtlaselt pintsliga või lapiga. Kui on näha, et puit on õlist küllastunud ning õli enam puitu ei imendu, tuleb liigne õli pehme lapiga kokku pühkida, nii et põrandale ei jääks läikivaid pindu. Kogu põrand peab jääma ühtlaselt siidmatt. Kui liigset õli ei eemaldata, võib juhtuda, et põrand jääb kleepuma ja naksuma ning määrdub kergesti. Ühtlase tulemuse tagab õlikihi sissetöötlemine poleermasinaga.

Vajadusel võib enne teise kihi peale kandmist põranda peene liivapaberiga üle lihvida, seejärel hoolikalt lihvimistolmust puhastada. Teise kihi pealekandmisel toimida sarnaselt esimesega. Eriti siidise ja tugeva tulemuse saamiseks võib põranda pärast õlitamist vahatada. Vaha pealekandmine on sarnane õlitamisele, kuid vajab kindlasti puuvillase lapiga üle poleerimist (käsitsi või masinaga).

NB! Tegemist on üldiste juhistega, konkreetse õli kasutamisel lähtuda kindlasti tootjapoolsest kasutusjuhendist.

- Eriti tähelepanelik tuleb olla õliste lappide ja paberite utiliseerimisel, sest neil on isesüttimise oht!

- Pärast esimest õlitamist ei tohi põrandat kahe kuu jooksul märja lapiga pesta, muidu muutub põrand tuhmiks ja maha tuleb kaitsev, veel kivistuv õlikiht.

Olenevalt põrandate kasutamise intensiivsusest tuleks hooldusõlitamist ja vahatamist teha umbes kord aastas. Hooldusõlitamisele peab eelnema määrdunud pindmise õlikihi eemaldamine. Selleks võib kasutada tärpentini ja vee lahust või spetsiaalseid tärpentini sisaldavaid puidu puhastusaineid. Iga järgnev õlitamine ja vahatamine muudab puidupinna poore täites järjest tugevamaks ja moodustab kulumisele ning mustusele vastupidava kihi.

Õlitatud põrandad vajavad suuremat hoolt, nende puhastamisel tuleb vältida puidu liigset märgumist. Igapäevase hoolduse käigus on hea lisada põrandapesuvette karnauba vesivaha, mis suurendab pinna kulumis- ja niiskuskindlust ning annab põrandale siidise läike.

Lakkimine

Lihvitud ja puhastatud põrandad lakitakse vähemalt kahes kihis. Esimese kihi peale kandmise järel tehakse viimased puiduparandused (aluslaki ja lihvimistolmu seguga või kitiga) ja vahelihvimine. Seejärel kantakse peale 1–2 viimast lakikihti. Lakikihtide arv oleneb kasutatavast lakist, tööriistadest ja põranda kasutusintensiivsusest. Täpsemad juhised selle kohta antakse vastavas tootejuhises. Lakkimisel tuleb järgida

ohutuseeskirju, sest lakiaurud on kahjulikud hingamisteedele ja ärritavad silmi!

Erinevalt õlist tuleb lakk uuendamise-eelselt ühtlase tulemuse saavutamiseks enamasti kogu põrandalt maha lihvida. Põranda õlitamise puhul pole lihvimine vajalik ning on võimalike teha lokaalseid parandusi, näiteks käiguteedel.

Vana puitpõranda restaureerimisel ei ole tarvis soovida täiesti siledat tulemust. Ka pärast uuendamist võiks põrand kõneleda ajaloost ja väärikast vanusest. Tega tuleks täpselt nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik.

**Kui tegemist on mälestisega
või muinsuskaitsealal paikneva
ehitisega, konsulteerige kindlasti
enne tööde alustamist muinsus-
kaitseameti spetsialistiga!**

LISAMATERJALID

Brandt, T. „**Kodused remonttööd**”. Tartu, 1935.

Bölauf, K. „**Hoonete ehituskonstruksioone**”. Tallinn, 1938.

„**Ehitiste niiskusturvalisuse juhend : RIL 107-2022**”.

Tõlge: Perema, A ; tehniline toimetus: Ilomets, S. Soekov, E. Tallinn, 2023.

Veski, A. „**Puitvahelagede ehitamisest**”. Tallinn, 1940.

Veski, A. „**Ehitustööd**”. Tallinn, 1975.

Viies, A. „**Vana Eesti rahvaelu**”. Tallinn, 2004.

Tihase, K. „**Eesti talurahvaarhitektuur**”. Tallinn, 2007.

Põdra, A. A.; Alev. Ü. „**Puuduliku tuulutusega põrand**”.

Tallinna Tehnikaülikool. Life IP BuildEST projekt. Tallinn, 2023.

MUINSUSKAITSEAMET

info@muinsuskaitseamet.ee

www.muinsuskaitseamet.ee

Infokaart uuendatud 2026. aastal
[LIFE HeritageHOME](#) projekti käigus.

Infokaardi algsed koostajad:
Reesi Soodla ja Kati Männik 2011. aastal.

Projekti kaasrahastab Euroopa Liit.
Siin väljendatud seisukohad ja arvamused
on ainult autorite omad ega pruugi kajastada
Euroopa Liidu või CINEA seisukohti.
Euroopa Liit ega toetust andev asutus
ei saa nende eest vastutada.

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

 **muinsus
KODU**
renoveerimise teejuht